

Innspill fra Skolenes landsforbund til Utdannings- og forskningskomiteen

Representantforslag om mer frilek og aktivitet i skolen

Skolenes landsforbund (SL) takker for muligheten til å gi innspill til representantforslaget om å styrke frilek og fysisk aktivitet i skolen. Forslaget berører grunnleggende spørsmål om barns utvikling, læringsmiljø og arbeidsvilkår for ansatte. SL støtter intensjonen om å gi barn og unge en mer variert og helsefremmende skolehverdag, men understreker at dette må gjøres på en måte som ivaretar både elevenes behov og de ansattes rammevilkår.

Hvorfor frilek og aktivitet er viktig

Forskning viser at frilek og fysisk aktivitet bidrar til:

- bedre konsentrasjon og læringsutbytte
- økt trivsel og sosial utvikling
- redusert stress og uro
- bedre fysisk og psykisk helse

Frilek er ikke «tidsfyll» – det er en grunnleggende del av barns utvikling og læring. For SL er det avgjørende at skolen ikke blir en heldagsarena for stillesitting, testing og målbare prestasjoner.

Forutsetninger for å lykkes

SL vil understreke at mer frilek og aktivitet ikke kan vedtas inn i skolen uten at rammebetingelsene følger med. For å sikre kvalitet og trygghet må Stortinget ta høyde for:

a) Bemanning

Mer aktivitet krever **flere voksne**, ikke bare omorganisering av dagens ressurser. Uten økt bemanning risikerer man at tiltakene går på bekostning av elevenes trygghet og de ansattes arbeidsbelastning.

b) Kompetanse

Aktivitet og lek i skolen må ledes av ansatte med relevant kompetanse – både lærere og miljøarbeidere. SL mener at styrking av laget rundt eleven er avgjørende.

c) Fysiske rammer

Mange skoler mangler egnede uteområder, gymsaler eller fleksible læringsarealer. Det må investeres i trygge og inspirerende miljøer for lek og aktivitet.

d) Tid og struktur

Mer frilek må ikke bli et nytt krav som «presses inn» i en allerede overfylt skoledag. Det må ses i sammenheng med:

- fagfornyelsen
- tid til for- og etterarbeid
- behovet for å redusere detaljstyring og dokumentasjon

SLs vurdering av representantforslaget

SL støtter målet om mer frilek og aktivitet, men vil peke på følgende:

- Tiltakene må **ikke** føre til ytterligere ansvarsoverføring til lærere uten ressurser.
- Forslaget må ikke føre til at enda flere barnehagelærere forsvinner fra barnehagen og over til småskoletrinnet. Intensjonen om at barnehagepedagogikken skal gjennomsyre første klasse må ivaretas gjennom et styrka etter- og videreutdanningstilbud.
- Frilek må være **reell frilek**, ikke styrte aktiviteter som øker arbeidsbelastningen.
- Aktivitetstiltak må ikke brukes som et argument for å redusere lærertetthet eller kutte i andre deler av laget rundt eleven.
- Det må sikres at tiltakene ikke går på bekostning av elevenes rett til tilpasset opplæring og et trygt læringsmiljø.
- Skal forslaget realiseres må man se på læreplanene for hele småskoletrinnet.

SLs anbefalinger til komiteen

1. **Støtter intensjonen** om mer frilek og aktivitet i skolen.
2. **Forutsetter økt bemanning** som en del av alle tiltak.
3. **Sikrer finansiering** til fysiske ute- og inneområder som legger til rette for lek.
4. **Styrker laget rundt eleven**, særlig miljøarbeidere og fagarbeidere.
5. **Unngå nye krav** som øker lærernes arbeidsbelastning uten kompenserende tiltak.
6. **Legger til grunn at frilek skal være nettopp frilek**, ikke ytterligere styrte aktiviteter. Her vil det være behov for kompetanseheving.
7. **Ber regjeringen utrede** hvordan skoledagen kan organiseres mer helhetlig for å gi rom for lek, uten å øke presset på ansatte eller redusere kvaliteten i undervisningen.

SL mener at mer frilek og aktivitet kan bidra til en bedre skole for både elever og ansatte – men bare dersom tiltakene følges av nødvendige ressurser, kompetanse og realistiske forventninger. Vi oppfordrer komiteen til å sikre at intensjonene i forslaget ikke undergraves av manglende rammevilkår. Lek er en sentral læringsarena for barn. Gjennom frilek får de utforske, prøve ut ideer, løse problemer og bruke kreativiteten sin på egne premisser. Dette bidrar til både kognitiv utvikling og dypere forståelse av omgivelsene. Frilek gjør at barn lærer på en naturlig måte, der motivasjon, nysgjerrighet og mestring står i sentrum. Lek støtter også språklige og sosiale læringsprosesser, og legger et viktig grunnlag for videre faglig og personlig utvikling.